

HYGIENE AND PHYSIOLOGY-B

Time Allowed : Three Hours]

[Maximum Marks : 65

Note : The candidates are required to attempt *one* question each from Section A, B, C and D carrying 10 marks each and the entire Section E consisting of 10 short answer type questions carrying 2½ marks each.

Section - A

1.	(a)	What is infection ? How does our body fight infections ?	5
	(b)	Describe the role of hygiene in maintaining health of an individual.	5
2.	(a)	What is immunity ? Write down the different types of immunities.	5
	(b)	Describe the causes and spread of Chicken Pox and Dengue.	5

Section - B

3.	(a)	Define Food Hygiene.	2
	(b)	What are the causes of Food poisoning ? How can it be prevented ?	8
4.	(a)	How is food hygiene maintained during cooking and serving ?	5
	(b)	Write methods of purification and storage of drinking water.	5

Section - C

5.	(a)	What is blood ? Write down the composition of blood.	7
	(b)	Write a note on coagulation of blood.	3
6.	(a)	Describe the structure and function of Alimentary Canal.	6
	(b)	Write down the various functions of Heart.	4

Section - D

7.	(a)	Explain the structure of Kidneys.	5
	(b)	Describe the functions of Lungs.	5
8.	(a)	Write down the structure and functions of Skin.	6
	(b)	Discuss the function of Adrenal Gland and Pancreas.	4

Section - E

9. Write brief notes on any TEN of the following :
(a) Saliva	(b) Hygiene
(c) Malarial	(d) Immunity
(e) Insulin	(f) WBC
(g) Gall-bladder	(h) Dysentery
(i) Trachea	(j) Cholera
(k) Pancreas	(l) Aorta
(m) Mumps.	

10 × 2½ = 25

(ਪੰਜਾਬੀ ਅਨੁਵਾਦ)

ਨੋਟ : ਭਾਗ ਓ, ਅ, ਏ ਅਤੇ ਸ ਵਿਚੋਂ ਕੋਈ ਇੱਕ-ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ। ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ 10 ਅੰਕ ਹਨ। ਭਾਗ ਹ ਦੇ ਸਾਰੇ 10 ਸੰਖੇਪ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹਨ। ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ 2½ ਅੰਕ ਹਨ।

ਭਾਗ - ਓ

1. ਸੰਖੇਪ ਨੋਟ ਲਿਖੋ :-

(ੳ)	ਫੂਤ ਦੀ ਬਿਮਾਰੀ ਕੀ ਹੈ ? ਸਾਡਾ ਸਰੀਰ ਫੂਤ ਦੀ ਬਿਮਾਰੀ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਕਿਵੇਂ ਲੜਦਾ ਹੈ ?	5
(ਅ)	ਇਕ ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਸਿਹਤ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਵਿਚ ਸਿਹਤ ਵਿਗਿਆਨ ਦੀ ਕੀ ਭੂਮਿਕਾ ਹੈ ?	5
2. (ੳ)	ਸੁਰੱਖਿਆ ਕੀ ਹੈ ? ਵੱਖ-ਵੱਖ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸੁਰੱਖਿਆਵਾਂ ਦੇ ਨਾਮ ਲਿਖੋ।	5
(ਅ)	ਛੋਟੀ ਮਾਤਾ ਅਤੇ ਡੋਂਗੂ ਦੇ ਕਾਰਣ ਅਤੇ ਫੈਲਾਅ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ।	5

ਭਾਗ - ਅ

3. (ੳ)	ਭੋਜਨ ਸਿਹਤ ਵਿਗਿਆਨ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦਿਉ।	2
(ਅ)	ਭੋਜਨ ਦੇ ਜ਼ਹਿਰੀਲੇ ਅਸਰ ਦੇ ਕੀ ਕਾਰਣ ਹਨ ? ਇਸਦੀ ਰੋਕਥਾਮ ਕਿਵੇਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ?	8
4. (ੳ)	ਪੰਣ ਵਾਲੇ ਪਾਣੀ ਦੇ ਸ਼ੁੱਧੀਕਰਨ ਅਤੇ ਸਟੋਰ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਵਿਧੀਆਂ ਲਿਖੋ।	5

ਭਾਗ - ਏ

5. (ੳ)	ਲਹੂ ਕੀ ਹੈ ? ਇਸਦੀ ਬਣਤਰ ਲਿਖੋ।	7
(ਅ)	ਲਹੂ ਦੇ ਜੰਮਨ ਤੇ ਨੋਟ ਲਿਖੋ।	3
6. (ੳ)	ਭੋਜਨ ਨਾਲੀ ਦੀ ਬਣਤਰ ਅਤੇ ਕਾਰਜਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ।	6
(ਅ)	ਦਿਲ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕੰਮਾਂ ਬਾਰੇ ਲਿਖੋ।	4

ਭਾਗ - ਸ

7. (ੳ)	ਗੁਰਦੇ ਦੀ ਬਣਤਰ ਬਾਰੇ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ।	5
(ਅ)	ਫੇਫੜਿਆਂ ਦੇ ਕੰਮਾਂ ਬਾਰੇ ਬਿਆਨ ਕਰੋ।	5
8. (ੳ)	ਚੰਮੜੀ ਦੀ ਬਣਤਰ ਅਤੇ ਕੰਮਾਂ ਬਾਰੇ ਦੱਸੋ।	6
(ਅ)	Adrenal Gland ਅਤੇ Pancreas ਦੇ ਕੰਮਾਂ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।	5

ਭਾਗ - ਹ

9. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿਸੇ ਦਸ ਤੇ ਸੰਖੇਪ ਨੋਟ ਲਿਖੋ :-

(ੳ)	ਲਾਰ	(ਅ)	ਸਿਹਤ ਵਿਗਿਆਨ
(ੲ)	ਮਲੇਰੀਆ	(ਸ)	ਸੁਰੱਖਿਆ
(ਹ)	ਇਨਸੂਲੀਨ	(ਕ)	WBC
(ਖ)	ਪਿੱਤ ਕੋਸ਼	(ਗ)	ਡਾਈਜੈਂਟਰੀ
(ਘ)	ਸਾਹ ਨਾਲੀ	(ਙ)	ਹੈਜਾ
(ਚ)	ਪਾਚਕ ਗ੍ਰੰਥੀ	(ਛ)	ਮਹਾ ਧਮਨੀ
(ਜ)	ਕੰਨ ਪੇੜੇ।		

10×2½=25